

**Załącznik
do uchwały nr XXXVIII/220/13
Rady Miasta Dynów
z dnia 28 listopada 2013 roku**

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2014-2016

1. Wstęp

Rodzina stanowi podstawową komórkę społeczeństwa i naturalne środowisko wychowawcze dziecka, które oddziałuje na jego osobowość przekazując mu swój system wartości, tradycje i obyczaje, ukierunkowując jego aktywność i postępowanie na całe życie. Rodzina jest najbardziej stabilnym dla dziecka punktem odniesienia oraz źródłem zaspokajania jego potrzeb zarówno w sferze psychicznej, jak i materialno-bytowej. Rodzina funkcjonalna, konsekwentnie i z powodzeniem wypełniająca swoje zadania stanowi dla swoich członków, a przede wszystkim dla dzieci, źródło poczucia bezpieczeństwa i własnej wartości.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, wśród których najniebezpieczniejsze są zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie może uczynić daną rodzinę dysfunkcyjną, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Uzależnienia, przemoc, niezaradność i brak umiejętności wychowawczych, zdarzenia losowe wywołujące sytuacje kryzysowe oraz zła sytuacja materialna to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, które mają charakter złożony, wymagający interdyscyplinarnych rozwiązań. W przypadku dezorganizacji rodziny nie spełnia ona swoich podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi, moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Dlatego też, jeżeli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, asystentów rodzinnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną.

Polityka prorodzinna powinna bowiem odpowiadać na współczesne wyzwania wynikające z przemian rodziny i uwarunkowań oddziałujących na jej funkcjonowanie. Powinna być ukierunkowana na wspieranie i pomoc w przezwyciężaniu trudności, a w konsekwencji na usamodzielnienie poprzez wskazanie sposobów wyjścia z sytuacji kryzysowej.

Gminny program wspierania rodziny wyznacza zespół planowanych działań mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania, w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania powinny koncentrować się

nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

2. Podstawa prawna

Gminny Program wspierania rodziny w Gminie Miejskiej Dynów na lata 2014-2016 jest spójny z kierunkami działań przyjętych w szczególności w następujących aktach prawnych:

- a) Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013r. poz. 135 ze późn. zm.)
- b) Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013r. poz. 182 z późn. zm.)
- c) Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.)
- d) Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminie Miejskiej Dynów na lata 2014- 2025.

3. Adresaci programu

Adresatami programu są dzieci i rodziny przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej, zagrożone w szczególności ubóstwem, przemocą w rodzinie, problemem uzależnień oraz rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

4. Cel główny programu

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

5. Cele szczegółowe programu:

a) Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych poprzez:

- wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności,
- prace socjalną, polegającą na rozpoznawaniu deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym,
- konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcyjność rodziny.

b) Zabezpieczanie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny poprzez:

- zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej,
- objęcie dożywianiem uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych,
- monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych poprzez kontakt i współpracę z placówkami służby zdrowia na terenie Gminy Miejskiej Dynów,
- zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

c) Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących poprzez:

- systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, nauczycieli, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli instytucji kontaktujących się z rodziną, w tym z placówkami służby zdrowia,
- zapewnienie opieki asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- działania aktywizujące zawodowo i społecznie na rzecz rodzin w których opiekunowie pozostają bez pracy, w ramach projektu systemowego PO KL, -
- monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, zarówno dzieci, jak i rodziców motywowanie do podjęcia terapii i monitorowanie terapii,
- motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji (osoby uzależnione, sprawcy przemocy w rodzinie) - współpraca z Miejską Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, z Policją i Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy,
- współpracę z podmiotami, instytucjami działającymi w środowisku lokalnym, w szczególności ze szkołami, policją, placówkami służby zdrowia, sądami, PCPR, w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym, materialnym i społecznym,
- bieżące aktualizowanie strony internetowej MOPS w Dynowie w zakresie miejsc i form pomocy rodzinom będących w kryzysie.

d) Dążenie do reintegracji rodzin poprzez:

- pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej, przywracanie prawidłowego funkcjonowania rodzin, poprzez wsparcie asystenta rodziny.

6. Realizatorzy programu

Program będzie realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dynowie we współpracy z instytucjami realizującymi zadania w zakresie wspierania rodziny oraz pełniącymi funkcje wspierające:

- a) **Urząd Miasta Dynów** - wspieranie lokalnych programów oraz inicjatyw na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny,
- b) **Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dynowie** – zapewnienie osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz ofiarom przemocy dostępu do specjalistycznych form wsparcia poprzez prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu; organizacja i finansowanie odpoczynku letniego z programem profilaktycznym w szczególności dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnienia od alkoholu oraz przemocą w rodzinie; wspieranie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży (w tym pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych, kulturalno- oświatowych, sportowych i rekreacyjnych); podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,
- c) **Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Miasta Dynów** – integrowanie i koordynowanie działań wszystkich instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie; wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy; podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,
- d) **Komisariat Policji w Dynowie** – zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i rodzinom na terenie Gminy Miejskiej Dynów; podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty; przeciwdziałanie przestępczości i uzależnieniom wśród młodzieży,
- e) **Miejski Ośrodek Kultury w Dynowie** – zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży uczęszczających do MOK poprzez kulturę, sztukę i zajęcia ruchowe; organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych mających na celu rozwijanie pasji, zainteresowań i talentów,
- f) **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rzeszowie, w tym Ośrodek Interwencji Kryzysowej** – udzielanie pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu problemów dotyczących rodzin zastępczych oraz rodzin zagrożonych kryzysem, zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych

- domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, udzielanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczających rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze; podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,
- g) **Kuratorzy sądowi** – wykonywanie działań o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związanych z wykonywaniem orzeczeń sądowych; podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,
  - h) **Szkoły z terenu Gminy Miejskiej Dynów** – realizacja szkolnych programów profilaktycznych, edukacyjnych, wychowawczych; wsparcie pedagogiczne dla rodziców i dzieci; pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych; podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,
  - i) **Ośrodki zdrowia z terenu Gminy Miejskiej Dynów** – opieka i profilaktyka zdrowotna; podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.

7. Źródło finansowania

Finasowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny Gminy Miejskiej Dynów na lata 2014-2016 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Miejskiej Dynów, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

8. Monitorowanie programu

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny Gminy Miejskiej Dynów na lata 2014-2016 jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dynowie. Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będą poprzez przedstawienie co roku Radzie Miejskiej w Dynowie sprawozdania z realizacji programu do dnia 31 marca każdego roku.